

Perämeren Kalatalousyhteisöjen Liitto ry
Tapsitie 6
90620 Oulu

Maa- ja metsätalousministeriö
PL 30
00023 VALTIONEUVOSTO

LAUSUNTO

ASIANUMERO: 1705/01.01/2017

LAUSUNTOPYYNTÖ LUONNOKSESTA HALLITUKSEN ESITYKSEKSI YHTEISEN KALASTUSPOLITIIKAN SEURAAMUSJÄRJESTELMÄSTÄ JA VALVONNASTA ANNETUN LAIN MUUTTAMISEKSI

Perämeren Kalatalousyhteisöjen Liitto ry lausuu esityksestä seuraavaa:

Lähtökohtaisesti järjestämme vastustaa kaupallisen lohenkalastuksen valvonnan lisäämistä. Sikäli kun lohenkalastuksen säätelyn ja kalastuksenvalvonnan tarkoituksena on Tornion- ja Simojoen luonnonlohikantojen turvaaminen, tulee kalastajakohtainen kiintiösäätely sekä sen täsmällinen valvonta kohdistaa myös kaikkeen lohen vapaa-ajan kalastukseen, mukaan lukien vapakalastus joessa sekä vetouistelu. Ilman koko lohen elinkierron koskevaa kalastuksen säätelyä ei voida saavuttaa lohikannan tilan pysyvästi hyvää tilaa. Lohikannan tila ei ole yhden toimijajoukon vastuulla, huolimatta EU:n lainsäädännöstä.

Markkinoille saapuva Itämeren lohi ei ole yhteneväisesti merkittyä. Säätelyn kohteena oleva lohikanta rekrytoituu markkinoille sekä Suomesta että Ruotsista. Merkittävä epäkohta säätelyn valvonnassa ja sen tavoitteiden toteutumisessa on se, että Ruotsista Suomen markkinoille saapuva lohi ei ole yksilömerkittyä, eikä tältä osin samanlaisen säätelyn kohteena. Kyseessä ovat kuitenkin osin samojen lohikantojen yksilöt. Ruotsista tuotu lohi laskee kotimaisen lohen markkinahintaa ja aiheuttaa sen, että kotimaisen lohen merkintäkäytäntö, valvonta ja niiden mahdollistama mahdollinen lohen markkina-arvon nousu kumoutuu. On kansantaloudellisesti kestävämpää rakentaa tällaista elinkeinokalatalouden toimijoiden säätelyä enempää.

Nykyinen lohenkalastuksen säätely on jo hyvin tiukkaa. Vastaavasti luonnonlohikantojen tila on hyvällä tasolla. Merialueen kalastuksen säätelyn kiristämiseksi ei ole perusteita kannanhoidon tavoitteiden suhteen.

Nykyiset, toimijakohtaiset käyttöoikeudet sinällään takaavat lohen merikalastuksen valvonnan riittävän tason. Nyt lausunnolla olevalla järjestelmällä aiheutetaan sekä toimijalle ja hallinnolle tarpeetonta byrokratiaa.

Esitetyn valvontajärjestelmän rakenteellisena sekä periaatteellisena epäkohtana on se, että se ei huomioi kalastajien työn luonnetta luonnonolojen ehdoilla. Tuulen nopeus ja suunta sekä sääennuste on otettava huomioon pyydyksiä koettaessa. Pyydyksille lähtemisen päätös tehdään usein vasta rannassa olosuhteet arvioiden.

Suuri osa lohipydyksistä sijaitsee vain muutaman minuutin ajomatkan päästä rantautumispaikoista. Nämä tekijät aiheuttavat kalastajan toimintaan useita mahdollisia tilanteita, jolloin kalastaja ilmoituksen tehtyään ei saisi rantautua aiemmin, kuin toiminnan luonteen ja olosuhteet sekä markkinat huomioiden olisi tarkoituksenmukaista.

Ilmoitusjärjestelmä esitetyllä 60 minuutin rantautumisehdolla vaikeuttaa kalastajan elinkeinon harjoittamista.

Esitetyn järjestelmän epäkohtia ja toimimattomuus alan käytännössä

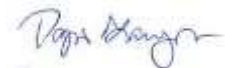
Esimerkki 1. Kalastaja tekee säätiedot nähtyään pyydykselle lähtemispäätöksen ja tekee järjestelmään ilmoituksen klo 4.00 aamulla. Rysä on viiden minuutin venematkan päässä rannasta. Rysä on tyhjä ja kalastaja palaa rantaan klo 4.15. Kalastajan tulee tällöin odottaa merellä 45 minuuttia aamuyöllä valvojaa, joka erittäin pienellä todennäköisyydellä saapuu rantaan kyseiseen vuorokaudenaikaan. Valvoja nukkuu hotellihuoneessaan virka-ajan alkua odottaen, mutta valvottava kalastaja odottaa veneessään ei minkään-tähden.

Esimerkki 2. Kalastaja tekee merellä lähtemispäätöksen rannassa nähtyään tuulen olevan suotuisa. Ilmoitus lähtee valvontajärjestelmään klo 6.00. Tarkoitus on kokea 2 rysää, jotka ovat kahden kilometrin päässä toisistaan. Kalastaja kokee ensimmäisen rysän onnistuneesti, mutta saalista on paljon lohien merkitseminen sinällään kuluttaa aikaa. Toisen rysän kokeminen on kuitenkin perusteltua tehdä, koska sää on tyyni ja merelle päästyä polttoainekustannukset on huomioitava toiminnassa. Toisellakin rysällä on hyvä saalis, mutta myös hylkeen tekemiä reikiä ja muuta vahinkoa. Saaliin käsittelyssä ja pyydyksen korjaamisessa menee suunniteltua pidempään. Kalastaja saapuu rantaan klo 7.30. Kalastaja myöhästyy ilmoituksen 60 minuutista puoli tuntia, pelkästään kalastustoiminnan luonteessa olevan viiveen vuoksi. Sakot tulevat kalastajalle.

Esimerkkitapausten valossa on järjetöntä sitoa toimijoita tiukkaan, aikatauluihin perustuvaan valvontaan. Elinkeinoon kannattavuutta ei tule heikentää säätelyn vaatimusten perusteella.

Edelleen tiukentuva valvonta kyseenalaistaa tähänastisen viranomaisvalvonnan ja kalastajien lainmukaisen toiminnan kokonaan. Tällä on negatiivinen imago vaikutus kaupallisen kalastuksen lohisaaliiseen ja sen arvonmuodostukseen. Ministeriö, jonka tarkoituksena on edistää alan kannattavuutta, on säätelössä ja valvomassa "potilaan hengiltä."

Perämeren Kalatalousyhteisöjen Liitto ry

Tapio Kangas
toiminnanjohtaja